

Mestna občina Ljubljana
Zoran Jankovič, župan
Mestni trg 1, 1000 Ljubljana
telefon: 01 306 10 10, faks: 01 306 12 14

Številka: 622-28/2014-8

Datum:

15-09-2015

Mestna občina Ljubljana
Mestni svet

ZADEVA: Predlog za obravnavo na seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

PRIPRAVIL: Mestna uprava Mestne občine Ljubljana,
Oddelek za kulturo

NASLOV: Predlog Odloka o razglasitvi arheološkega najdišča Prule v Ljubljani za kulturni spomenik lokalnega pomena

POROČEVALKI: mag. Mateja Demšič, sekretarka - vodja Oddelka za kulturo
Miljana Smrdel, višja svetovalka na Oddelku za kulturo

**PRISTOJNO
DELOVNO TELO:** Odbor za kulturo in raziskovalno dejavnost

PREDLOG SKLEPA:

Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme predlog Odloka o razglasitvi arheološkega najdišča Prule v Ljubljani za kulturni spomenik lokalnega pomena.

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Jankovič

Priloga:
- predlog odloka z obrazložitvijo

PREDLOG

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12 in 111/13) ter 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo in 15/12) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na seji sprejel

ODLOK
o razglasitvi arheološkega najdišča Prule v Ljubljani
za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen

Za kulturni spomenik lokalnega pomena se razglasi enota dediščine Ljubljana - arheološko najdišče Prule, EŠD 29688 (v nadaljnjem besedilu: spomenik).

Spomenik obsega parcele številke: 8/2, 8/4, 8/5, 8/7, 8/8, 8/9, 8/10, 8/11, 8/12, 8/13, 8/14, 12/6, 12/7, 12/8, 12/9, 12/10, 12/11, 12/12, 12/13, 12/14, 12/15, 13/1, 13/4, 13/6, 13/7, 13/8, 13/9, 13/11, 13/13, 13/14, 13/16, 13/17, 13/18, 13/20, 13/21, 13/22, 13/23, 13/24, 13/26, 13/27, 13/29, 13/30, 13/31, 13/32, 13/33, 13/34, 13/35, 13/36, 13/37, 13/38, 13/39, 13/40, 13/41, 13/42, 13/43, 13/44, 13/45, 13/46, 13/47, 13/48, 13/49, 13/50, 13/51, 13/52, 13/53, 13/54, 13/55, 13/56, 13/57, 13/58, 13/59, 13/60, 13/61, 13/62, 13/63, 13/64, 13/65, 13/66, 13/67, 13/68, 13/69, 13/70, 13/71, 13/72, 13/73, 13/74, 13/76, 13/77, 13/78, 13/79, 13/80, 13/81, 22/5, 22/6 – del (Janežičeva cesta med Prijateljovo ulico in cesto Prule), 22/7 – del (cesta Prule med Zvonarsko ulico in Privozom), 22/8, 22/10, 22/11, 22/13, 22/20, 22/21, 22/22, 22/26, 22/30, 22/31, 22/32, 22/34, 22/35, 22/36, 22/39, 22/40, 22/41, 22/42, 22/43, 22/44, 22/45, 22/46, 22/47, 22/48, 22/49, 22/50, 22/51, 22/52, 22/53, 22/54, 22/55, 22/56, 22/57, 22/58, 22/59, 22/60, 22/61, 22/62, 22/63, 22/64, 22/65, 22/66, 22/67, 22/68, 22/69, 22/70, 22/71, 22/72, 22/73, 22/74, 22/75, 22/77, 22/78, 22/79, 22/80, 22/81, 22/82, 22/83, 22/84, 22/85, 22/86, 22/87, 22/88, 22/89, 22/101, 22/102, 22/103, 22/104, 22/105, 22/106, 23/12, 23/13, 23/14, 23/15, 23/17, 23/19, 23/20, 23/21, 23/25, 23/26, 23/27, 23/28, 23/29, 23/30, 23/31, 23/33, 23/34, 23/36, 23/39, 23/40, 23/45, 23/46, 23/47, 23/48, 23/60, 23/63, 23/65, 23/66, 23/69, 23/70, 23/71, 23/72, 23/73, 23/74, 23/75, 23/76, 23/79, 23/80, 23/81, 23/82, 23/83, 23/84, 23/85, 23/86, 23/87, 23/90, 23/91, 23/92, 23/93, 23/94, 23/97, 23/98, 23/104, 23/105, 23/106, 23/107, 23/108, 23/109, 23/110, 23/111, 23/112, 23/113, 23/143, 23/144, 23/145, 23/146, 23/147, 23/154, 23/155, 23/156, 23/157, 23/158, 23/159, 23/160, 23/161, 23/162, 23/163, 23/164, 23/165, 23/166, 23/167, 23/168, 23/169, 23/170, 23/171, 25/4, 25/6, 25/7, 25/10, 25/12, 25/13, 25/14, 25/15, 25/19, 25/20, 25/22, 25/23, 25/27, 25/28, 25/29, 25/30, 25/31, 25/35, 25/36, 25/37, 25/39, 25/46, 25/47, 612/9 – del (Zvonarska ulica med cesto Prule in Prijateljovo ulico), 612/17, 618/1 – del (Gruberjevo nabrežje od Špice do Prijateljve ulice) in 674, vse k. o. 2677 – Prule.

2. člen

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za kulturni spomenik lokalnega pomena: Delno raziskano območje na Špici potrjuje najstarejšo in prvo stalno naselbino na območju Ljubljane, datirano v pozno bakreno dobo oziroma v sredino 3. tisočletja pr. n. št. Na lokaciji Tribuna in na drugih posameznih točkah na Prulah je bila odkrita protourbana naselbina z urejeno infrastrukturo, datirana na konec bronaste dobe in v starejšo železno dobo oziroma v čas od 11. do 6. st. pr. n. št. Območji Prul in pobočja Grajskega griča sta bili znova poseljeni v mlajši železni dobi oziroma v predrimski dobi od 3. do sredine 1. st. pr. n. št. Naselbino so sestavljale tlakovane ulice in lesene hiše. Konec 1. st. pr. n. št. in v začetku 1. st. n. št. se je na širšem območju lokacije Tribuna nahajal večfazni rimski vojaški tabor z bivalnimi in pomožnimi objekti, obzidjem z obrambnima jarkoma in vodnimi napravami.

Spomenik se razglasi z namenom, da se zagotovita njegov nadaljnji obstoj in celovitost ter ohranijo naslednje varovane sestavine: vse arheološke ostaline, to so vse stvari in vsakršni sledovi

človekovega delovanja iz preteklih obdobij na površju, v zemlji in vodi, katerih ohranitev in preučevanje prispevata k odkrivanju zgodovinskega razvoja človeštva in njegove povezanosti z naravnim okoljem, za katere sta glavni vir informacij arheološko raziskovanje ali odkritja in za katere je mogoče domnevati, da so pod zemljo ali pod vodo vsaj 100 let in da imajo lastnosti dediščine.

3. člen

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- podreditev vseh posegov varovanju vrednot in sestavin iz prejšnjega člena in njihovi prezentaciji;
- prepovedane so rabe, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološki kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev;
- v primeru odkritja kakovostno ohranjenih in izpovednih ostalin je le-te treba prezentirati na kraju samem (»in situ«) ali jih primerno vključiti v objekt javnega interesa ali jim poiskati drugo ustrezno lokacijo za prezentacijo;
- v primeru oboroženega spopada se spomenik označi z znakom Haaške konvencije.

Po predhodnih arheoloških raziskavah so možni:

- gradnja infrastrukturnih objektov ali komunalnih vodov;
- novogradnja ter rekonstrukcija, dozidava in nadzidava obstoječih objektov;
- na Špici je dopustna tudi gradnja delno zaprte pergole, pritličnega paviljona in dveh servisnih objektov (za rečna plovila in javne sanitarije);
- posegi (rekonstrukcija, zamenjava, vzdrževanje ipd.) na infrastrukturi na obstoječih trasah in v obstoječih gabaritih;
- ureditve zunanjih površin v obstoječih gabaritih ter gradnja enostavnih in nezahtevnih objektov.

4. člen

Zaradi izjemnih ostankov bakrenodobnega kolišča na območju parcele št. 25/14, k. o. 2677 - Prule, in ostankov protourbane železnodobne naselbine na parcelah št. 13/32 in 674, obe k. o. 2677 - Prule, se območji določita za arheološki rezervat, na katerem velja naslednji varstveni režim:

- prepovedano je posegati v zemljišče na način, ki utegne poškodovati najdišče (npr. odkopavati, nasipavati ali drugače posegati v teren, postavljati reklamne table in znamenja), razen tistih posegov, ki so namenjeni vzdrževanju objektov, varnosti, usmerjanju in obveščanju o spomeniku;
- prepovedano je postavljati objekte trajnega značaja, dopustna je le postavitvev otroških igral in urbane opreme ter začasnih objektov.;
- prepovedane so novogradnje vseh vrst objektov, vključno z infrastrukturnimi in komunalnimi vodi, dopustni so posegi (rekonstrukcija, zamenjava, vzdrževanje ipd.) na infrastrukturi na obstoječi trasah in v obstoječih gabaritih;
- prepovedano je graditi novo podzemno infrastrukturo, razen izjemoma zaradi posegov, ki so nujni za ohranjanje spomenika;
- prepovedano izvajati rabe prostora, ki škoduje varovanim elementom spomenika;
- nepooblaščenim osebam je prepovedano iskanje arheoloških ostalin in uporaba tehničnih sredstev za te namene ter pobiranje površinskih arheoloških najdb;
- v zemljišče se posega izjemoma, in sicer v procesu znanstvenih raziskav;
- poseg, ki je v interesu znanstvenih raziskav, mora biti omejen na minimum.

5. člen

Za vse posege v spomenik, razen če zakon ne določa drugače, je treba predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območne enote Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: zavod).

Zavod s kulturnovarstvenimi pogoji kot pogoj za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja določi obveznost oprave predhodnih arheoloških raziskav. Rezultati predhodnih arheoloških raziskav lahko pomenijo spremembo projekta posega.

6. člen

Pristojno sodišče po uradni dolžnosti v zemljiški knjigi zaznamuje status kulturnega spomenika lokalnega pomena na parcelah, navedenih v drugem odstavku 1. člena tega odloka.

7. člen

Meje spomenika so določene na digitalnem katastrskem načrtu v merilu 1 : 2880 in vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1 : 5000. Izvirnika načrtov, ki sta sestavna dela tega odloka, hranita zavod in Mestna občina Ljubljana.

8. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 622-28/2014-8
Ljubljana,

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Jankovič

Obrazložitev
predloga Odloka o razglasitvi arheološkega najdišča Prule v Ljubljani
za kulturni spomenik lokalnega pomena

Osnutek Odloka o razglasitvi arheološkega najdišča Prule v Ljubljani za kulturni spomenik lokalnega pomena (v nadaljnjem besedilu: odlok) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana obravnaval in sprejel na 4. seji 23. 3. 2015, skupaj s pripombami.

V razpravi sta vprašanja oziroma pripombe k osnutku odloka podala svetnica gospa Mojca Kucler Dolinar in svetnik gospod Mirko Brnič Jager, in sicer:

gospa Mojca Kucler Dolinar

sprašuje, koliko parcel na območju, predlaganem za zaščito, je nepozidanih oz. za koliko od njih bo prišel v poštev pričujoči odlok, kako bi vplivala oz. kaj pomeni razglasitev Prul za obstoječo gradbeno jamo Tribuna ter zakaj je območje Gruberjeve palače (Arhiv Republike Slovenije) izvzeto iz predlaganega območja zaščite

Varstveni režim v 3. členu odloka določa, da so vse, pozidane in nepozidane, parcele na območju Prul podrejene varovanju: da so posegi na njih možni le po izvedbi predhodnih arheoloških raziskav in po pridobljenem soglasju pristojnega Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS, OE Ljubljana, Tržaška 4, Ljubljana).

Območje Prul med Zvonarsko ulico, Prijateljovo ulico, Grubarjevim nabrežjem in cesto Prule (ob Ljubljani) ni bilo zajeto v Odloku o razglasitvi arheološkega kompleksa v ljubljanskih občinah za kulturni in zgodovinski spomenik (Uradni list RS, št. 46/90). Tribuna, tudi območje okrog Gruberjeve palače (Arhiv Republike Slovenije, Zvezdarska ulica 1), sodita torej v območje, ki je bilo kot arheološki spomenik zaščiten že od leta 1990. Najdbe na Špici in predhodne arheološke raziskave pri Osnovni šoli Prule pa so pokazale, da se prazgodovinska naselbina razteza od območja Tribune oz. od območja, ki je bilo zaščiten že leta 1990, na širše območje Prul do Ljubljanice na eni strani in do Gruberjevega prekopa na drugi strani. S sprejetjem predlaganega odloka bo območje Prul priključeno območju, ki je bilo že z odlokom leta 1990 zaščiten kot arheološki spomenik.

gospod Mirko Brnič Jager

sprašuje, zakaj v odloku ni navedena zaščita reke Ljubljanice, zakaj na območju Prul ni predvidena zaščita »in situ« in zakaj npr. ni predviden noben arheološki park

Reka Ljubljanica je zaščiten kot spomenik državnega pomena, in sicer z Odlokom o razglasitvi struge reke Ljubljanice ter njenega pritoka Ljubije, vključno z bregovi, in območja stare struge Ljubljanice, za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 115/03, 103/05 in 16/08 – ZVKD-1). S tem odlokom je zaščiten tudi 15-metrski pas priobalnega zemljišča od izvirov pri Vrhniku in Verdu do vtoka Gradaščice na Špici v Ljubljani in reke Ljubija do naselja Pritiska ter območje stare struge reke Ljubljanice s celotnim zemljiščem med obema strugama. Cesta Prule se prekriva z območjem, ki je zaščiten s tem odlokom.

Poleg tega je regulirana struga Ljubljanice od Špice do zapornic zaščiten z Odlokom o razglasitvi del arhitekta Jožeta Plečnika v Ljubljani za kulturne spomenike državnega pomena (Uradni list RS, št. 51/09 in 88/14).

Varstveni režimi obeh prej navedenih odlokov in obravnavanega so usklajeni.

Glede zaščite »in situ« oz. ureditve arheološkega parka so si arheologi enotnega mnenja: sodobni načini prezentacije lesenih ostankov kolov (arheološke ostaline na Špici) ne zagotavljajo ohranitve ostalin »in situ« za bodoče rodove. Zato je bilo nahajališče na Špici po pregledu zasuto, tako da pogoji hrambe ostajajo enaki, kot so bili pred odkritjem. Na tem delu je z odlokom predviden arheološki rezervat, kjer ni dovoljen noben poseg v zemeljsko plast.

Glede na navedene odgovore na vprašanja in pripombe gospe Mojce Kucler Dolinar in gospoda Mirka Brnič Jagra ni nobenih sprememb v primerjavi z osnutkom odloka.

Finančne posledice

Finančne posledice sprejema odloka so enake, kot so bile opredeljene k osnutku odloka, in sicer sprejetje predlaganega odloka predstavlja dodatne finančne posledice za Mestno občino Ljubljana. Ocenjujemo, da zaradi obveznih predhodnih arheoloških raziskav vsak poseg v spomenik na javni infrastrukturi in objektih v lasti Mestne občine Ljubljana pomeni povišanje stroškov izvedbe. V letih 2015 in 2016 Mestna občina Ljubljana ne načrtuje posegov na javni infrastrukturi na tem območju. Dela ob Grubarjevem prekopu so zaključena, pri čemer so bili stroški predhodnih arheoloških raziskav že vključeni v vrednost projekta.

Ljubljana, 3. september 2015

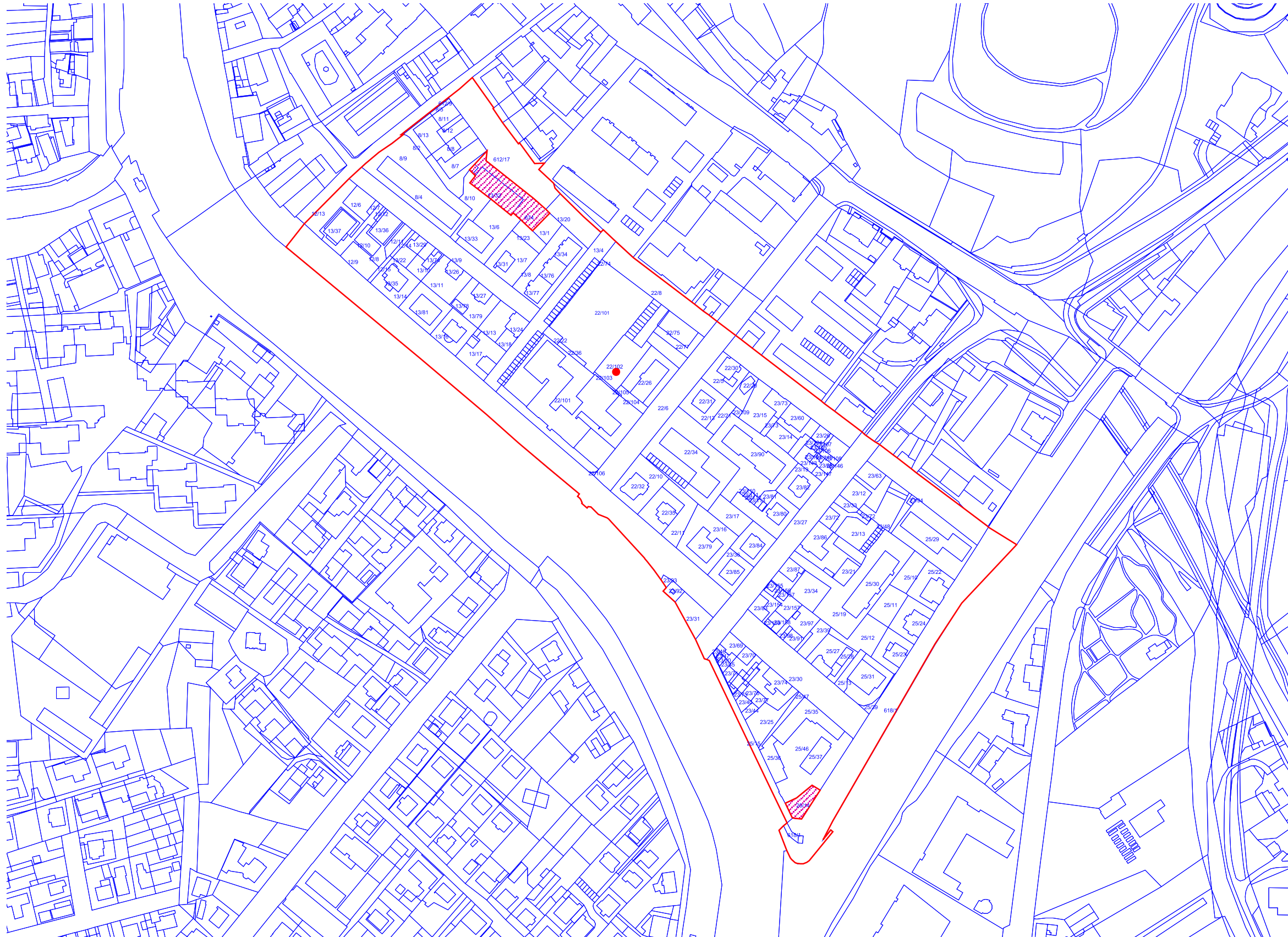
Pripravila:

Miljana Smrdel

višja svetovalka I

miljana.smrdel@ljubljana.si, 01 306 48 43

mag. Mateja Demšič
vodja oddelka

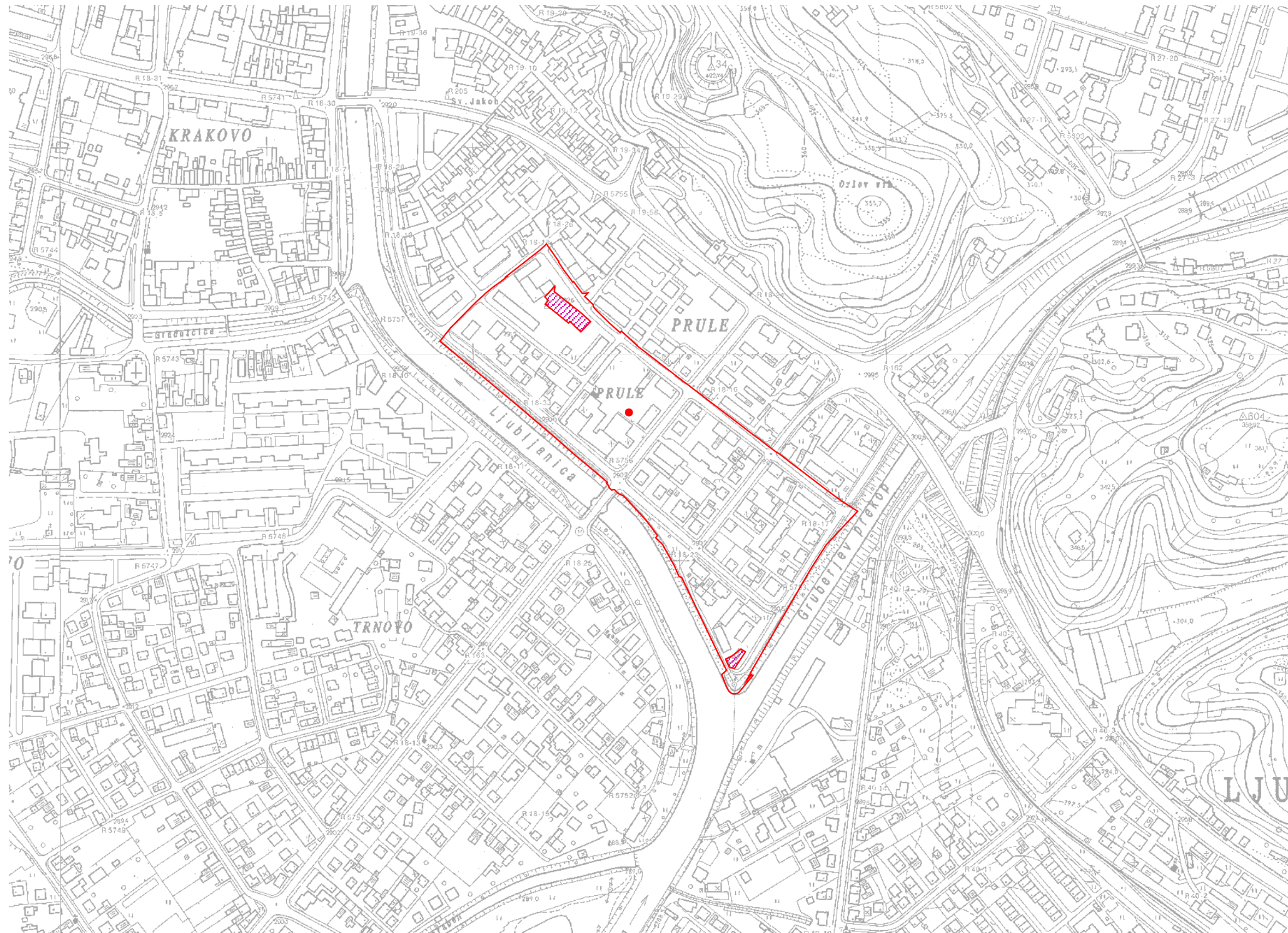
EŠD 29688

- centroid kulturnega spomenika
- območje kulturnega spomenika
- ▨ območje rezervatnega varstva

K.O. PRULE, KARLOVŠKO PREDMESTJE, TRNOVSKO PREDMESTJE

Vir podatkov:
- Obvezni elementi predloga za razglasitev arheološkega najdišča Prule v Ljubljani za kulturni spomenik lokalnega pomena
Vir za kartografsko osnovo:
- Digitalni katastrski načrt, Geodetska uprava RS

Merilo: 1:2880

EŠD 29688

- centroid kulturnega spomenika
- ▭ območje kulturnega spomenika
- ▨ območje rezervatnega varstva

TTN5 LJUBLJANA-J 4, LJUBLJANA-S 44

Vir podatkov:
- Obvezni elementi predloga za razglasitev arheološkega najdišča Prule v Ljubljani za kulturni spomenik lokalnega pomena
Vir za kartografsko osnovo:
- Temeljni topografski načrt 1 : 5000, 1: 10 000, Geodetska uprava RS

Merilo: 1:5000